

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας είναι αρμόδιες για την παροχή και προαγωγή υπηρεσιών κοινωνικής ευημερίας. Η πολιτική τους αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της γενικής πολιτικής του κράτους για κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη και αποσκοπεί στην προώθηση της κοινωνικής ευημερίας και στην πρόληψη και αντιμετώπιση κοινωνικών αναγκών και προβλημάτων, ατόμων, οικογενειών και κοινοτήτων.

Οι βασικές επιδιώξεις της πολιτικής αυτής που καθορίζουν και την αποστολή των Υπηρεσιών στον τομέα της Κοινωνικής Ευημερίας είναι:

- η διασφάλιση ενός αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης για κάθε πολίτη, με ιδιαίτερη έμφαση στην προστασία των πρεσβύτερων μελών της κοινωνίας,
- η στήριξη της οικογένειας, η πρόληψη της οικογενειακής δυσλειτουργίας και η αντιμετώπιση προβλημάτων που σχετίζονται με την υγιή ένταξη κάθε ατόμου στην κοινωνία,
- η προστασία, ευημερία και διασφάλιση των συμφερόντων των παιδιών, και
- η ενεργοποίηση και ενίσχυση των κοινοτήτων για αντιμετώπιση των αναγκών των κατοίκων τους σε τοπικό επίπεδο, με στόχο τη συλλογική δράση για γενικότερη κοινωνική ανάπτυξη.

Επίσης οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας είναι ήδη εναρμονισμένες με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για διασφάλιση της συνεχούς ευθυγράμμισης με τις εξελίξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στον τομέα αυτό, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας προβαίνουν σε συστηματική αξιολόγηση των νομοθεσιών και πολιτικών τους.

Τα κυριότερα προγράμματα των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας είναι τα ακόλουθα:

B. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΙΔΙ

1. Προληπτικές Υπηρεσίες

1.1 Οικογενειακή Συμβουλευτική Και Υποστηρικτικές Υπηρεσίες

Στόχος των υπηρεσιών αυτών είναι η ενίσχυση των ατόμων και των οικογενειών, ώστε να ανταποκριθούν καλύτερα στο ρόλο τους για προσφορά υγιέστερων συνθηκών για την ανάπτυξη των μελών τους με στόχο πάντοτε την ευημερία του κοινωνικού συνόλου.

Για καλύτερη επίτευξη του πιο πάνω στόχου, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην παροχή συγκεκριμένων πρακτικών υπηρεσιών και μέτρων, πέραν της συμβουλευτικής βοήθειας.

Κατά τη διάρκεια του 2003, οι Υπηρεσίες χειρίστηκαν 2.922 περιπτώσεις. Από αυτές οι 2.748 αφορούσαν ανήλικα παιδιά και οι υπόλοιπες 174 αφορούσαν εργασία με ενήλικα άτομα κάτω των 65 ετών. Στο τέλος του 2003, υπήρχαν σε ενέργεια 2.410 περιπτώσεις παιδιών και ενηλίκων.

1.2 Πρόληψη/Αντιμετώπιση Βίας στην Οικογένεια

Οι Υπηρεσίες συνεχίζουν να ανταποκρίνονται και να παρέχουν βοήθεια σε οικογένειες που αντιμετωπίζουν προβλήματα άσκησης βίας. Για την εφαρμογή του Νόμου για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Βίας στην Οικογένεια και για την προστασία των θυμάτων, έχουν διορισθεί βάσει του άρθρου 6, 10 Οικογενειακοί Σύμβουλοι παγκύπρια, οι οποίοι αναλαμβάνουν τη διερεύνηση και το χειρισμό των περιστατικών βίας. Όπως φαίνεται στον **Πίνακα 1** στο τέλος του 2003 υπήρχαν σε ενέργεια 427 περιπτώσεις από τις οποίες 187 αφορούσαν οικογένειες με ανήλικα παιδιά και 240 περιπτώσεις αφορούσαν οικογένειες με ενήλικα παιδιά ή ζευγάρια χωρίς παιδιά.

1.3 Περιπτώσεις Διατροφής

Οι περιπτώσεις αυτές αφορούν οικογένειες με ανήλικα παιδιά όπου οι γονείς έχουν χωρίσει και λόγω των προβλημάτων στις σχέσεις τους, οι γονείς δεν αποδέχονται άλλο τρόπο διεύθυνσης της καταβολής της διατροφής από τον πατέρα (συνήθως) προς τα παιδιά τους. Στις περιπτώσεις αυτές η διατροφή παραλαμβάνεται και παραδίδεται από τους Λειτουργούς των Υπηρεσιών έναντι αποδείξεων. Οι περιπτώσεις του είδους αυτού συνεχώς μειώνονται επειδή οι γονείς διευθετούν με νέους τρόπους τη διατροφή των παιδιών. Στις 31.12.03 επιβλεπόταν μία μόνο περίπτωση διατροφής.

2. Προστασία Παιδιών

2.1 Παιδιά υπό φροντίδα της Διευθύντριας

Ως ο αρμόδιος φορέας για την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας σε σχέση με τα παιδιά (Νόμος περί Παιδιών, Κεφ. 352), οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας αναλαμβάνουν τη φροντίδα και προστασία παιδιών, τα οποία για κάποιους λόγους πρέπει να απομακρυνθούν από την οικογένεια τους. Τα παιδιά αυτά τοποθετούνται σε ανάδοχη οικογένεια με αμοιβή ή σε Ίδρυμα Παιδικής Προστασίας. Κατά το 2003 όπως φαίνεται στον **Πίνακα 2**, περιήλθαν υπό τη φροντίδα της Διευθύντριας Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας 73 νέες περιπτώσεις παιδιών, από τα οποία τα 40 τοποθετήθηκαν σε ανάδοχες οικογένειες και 33 σε ιδρύματα. Πρόσθετα, συνεχίστηκε η παροχή πρακτικής βοήθειας και κοινωνικο-λειτουργικής εργασίας στις φυσικές τους οικογένειες, με στόχο τη μελλοντική αποκατάσταση των παιδιών κοντά τους.

Το σύνολο των παιδιών κάτω από τη φροντίδα της Διευθύντριας κατά τη διάρκεια του 2003 ήταν 339. Από αυτά τα 159 ήταν τοποθετημένα σε ανάδοχες οικογένειες με αμοιβή και 68 σε Ιδρύματα (Παιδικές Στέγες, Ξενώνες, Στέγη «Νέα Ελεούσα»). Το σύνολο των παιδιών υπό τη φροντίδα της Διευθύντριας στο τέλος του χρόνου ήταν 227. Σύνολο 56 παιδιών ενηλικιώθηκαν ή αποκαταστάθηκαν στις οικογένειες τους. Σχετικές λεπτομέρειες φαίνονται στους **Πίνακες 2 και 3**.

Στην Ανάδοχη Οικογένεια με Ομάδα Εφήβων που στεγάζεται στον Εφηβικό Ξενώνα Κολοσσίου στο τέλος του 2003 φροντίζονταν 3 έφηβοι. Στη Λεμεσό λειτούργησε το 2003 νέα Ανάδοχη Οικογένεια για ομάδα παιδιών η οποία φιλοξενεί 5 παιδιά.

2.2 Ημερήσια Φροντίδα Παιδιών

Με στόχο την περαιτέρω στήριξη και ενδυνάμωση της οικογένειας, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας εφαρμόζουν το πρόγραμμα ημερήσιας φροντίδας παιδιών είτε σε ανάδοχες οικογένειες επί πληρωμή είτε σε ιδρύματα. Στο τέλος του Δεκέμβρη, 2003 εξυπηρετούνταν από το πρόγραμμα ημερήσιας φροντίδας παιδιών σε ανάδοχες οικογένειες 10 παιδιά και στα Ιδρύματα Παιδικής Προστασίας 31 παιδιά.

2.3 Ιδιωτικά τοποθετημένα παιδιά

Στις 31.12.2003 επιβλέπονταν 4 περιπτώσεις ιδιωτικά τοποθετημένων παιδιών (Νόμος περί Παιδιών, Κεφ. 352, άρθρο 41).

2.3 Γονική Μέριμνα

Με βάση τον περί Σχέσεων Γονέων και Τέκνων Νόμο του 1990, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας επιβλέπουν περιπτώσεις που βρίσκονται ενώπιον του Οικογενειακού Δικαστηρίου μετά από αίτηση ενός από τους δύο γονείς. Οι Λειτουργοί των Υπηρεσιών ετοιμάζουν κοινωνικο-οικονομικές εκθέσεις μετά από εντολή του Δικαστηρίου για ενημέρωση του με στόχο τη διαφύλαξη και την προστασία των συμφερόντων των παιδιών. Επιβλέπουν επίσης και διευκολύνουν την επικοινωνία των παιδιών με το γονιό που δεν ζει μαζί τους.

Σύμφωνα με τον **Πίνακα 4** στο τέλος του 2002 επιβλέπονταν 217 περιπτώσεις Γονικής Μέριμνας. Κατά τη διάρκεια του 2003 παραλήφθηκαν 292 νέες περιπτώσεις, τερματίστηκαν 220 και στο τέλος του 2003 επιβλέπονταν 289 περιπτώσεις.

2.5 Παιδοκομικοί Σταθμοί, Κατ' Οίκον Παιδοκόμοι, Κέντρα Προστασίας και Απασχόλησης Παιδιών

Η ραγδαία τεχνολογική εξέλιξη και οι γρήγοροι ρυθμοί ανάπτυξης που έχει επιφέρει, έχουν καταστήσει την ένταξη και συμβολή της γυναίκας στην παραγωγή αναγκαία. Έτσι, σήμερα η γυναίκα έχει μπει μαζικά στην εργασία για να βοηθήσει στην αύξηση του εισοδήματος της οικογένειας και να αντιμετωπίσει το συνεχώς ανερχόμενο κόστος ζωής, να βελτιώσει τις συνθήκες διαβίωσης της οικογένειας και για να προσφέρει καλύτερη ποιότητα ζωής στα μέλη της.

Ως αποτέλεσμα της αυξημένης συμμετοχής της γυναίκας στο ενεργό εργατικό δυναμικό του τόπου, ένας μεγάλος αριθμός παιδιών προσχολικής ηλικίας έχουν τώρα άμεση ανάγκη φροντίδας και προστασίας κατά τις ώρες απουσίας των γονιών τους από το σπίτι. Η διημερεύουσα φροντίδα παρέχεται κατά κύριο λόγο από κοινοτικούς και ιδιωτικούς βρεφοκομικούς/παιδοκομικούς σταθμούς και από κατ' οίκον παιδοκόμους.

Οι Υπηρεσίες, μέσα στα πλαίσια της νομικής ευθύνης τους για τη διασφάλιση κατάλληλης φροντίδας και προστασίας στο παιδί, συνέχισαν και κατά το 2003 τη λειτουργία του Προγράμματος της Διημερεύουσας Φροντίδας.

Στα πλαίσια αυτού του Προγράμματος, οι Υπηρεσίες:

- (α) παρείχαν υπηρεσίες διημερεύουσας φροντίδας σε κρατικούς βρεφοκομικούς/παιδοκομικούς σταθμούς,
- (β) προέβαιναν στην εγγραφή και έλεγχο/επιθεώρηση των ιδιωτικών και κοινοτικών βρεφοκομικών/παιδοκομικών σταθμών και των κατ' οίκον παιδοκόμων,
- (γ) προέβαιναν σε εγγραφή και επιθεώρηση των Κέντρων Προστασίας και Απασχόλησης Παιδιών.

- **Κρατικοί Βρεφοπαιδοκομικοί/Παιδοκομικοί Σταθμοί**

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας συνέχισαν να λειτουργούν, κατά τη διάρκεια του 2003, 11 κρατικούς παιδοκομικούς σταθμούς. Τρεις απ' αυτούς δέχονταν και βρέφη, ενώ οι 8 δέχονταν παιδιά ηλικίας 2 - 5. Μέσα στο υπό επισκόπηση έτος οι κρατικοί σταθμοί εξυπηρέτησαν 499 παιδιά κυρίως χαμηλών και μεσαίων εισοδηματικών τάξεων.

- **Ιδιωτικοί Παιδοκομικοί Σταθμοί**

Κατά τη διάρκεια του 2003 λειτουργούσαν 360 ιδιωτικοί παιδοκομικοί σταθμοί, από τους οποίους, μέχρι το τέλος του 2003, οι 18 τερμάτισαν τη λειτουργία τους, οι 47 βρίσκονταν υπό έρευνα για εγγραφή, 2 απέσυραν την αίτηση τους και οι 293 ήταν εγγεγραμμένοι.

- **Κοινοτικοί Παιδοκομικοί Σταθμοί**

Όσον αφορά τους κοινοτικούς παιδοκομικούς σταθμούς, κατά τη διάρκεια του 2003, λειτουργούσαν 64, από τους οποίους την 31.12.2003 οι 2 τερμάτισαν τη λειτουργία τους, 1 απέσυρε την αίτηση του, οι 9 βρίσκονταν υπό έρευνα και 52 ήταν εγγεγραμμένοι.

- **Κατ' Οίκον Παιδοκόμοι**

Οι εγγεγραμμένοι κατ' οίκον παιδοκόμοι κατά τη διάρκεια του 2003 ήταν 80. Από τις 26 νέες αιτήσεις που έγιναν το 2003, οι 12 πήραν πιστοποιητικό εγγραφής, 1 απέσυρε την αίτηση του και 13 βρίσκονταν υπό έρευνα.

- **Κέντρα Προστασίας και Απασχόλησης Παιδιών**

Κατά το 2003 λειτουργούσαν 118 Κέντρα Προστασίας και Απασχόλησης Παιδιών. Από αυτά 81 ήταν κοινοτικά και 36 ιδιωτικά. Κατά το 2003 ήταν εγγεγραμμένα 23 κοινοτικά κέντρα, 4 ιδιωτικά και τα υπόλοιπα ήταν υπό έρευνα.

2.6 Ιδρυματικές Υπηρεσίες για Παιδιά και Νέους

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας είχαν σε λειτουργία, το 2003, 8 ιδρύματα παιδικής προστασίας. Στις 31.12.2003 το σύνολο των παιδιών και νέων στα ιδρύματα ήταν 129. Στον **Πίνακας 6** υπάρχουν αναλυτικά τα πιο κάτω στοιχεία.

Στις 4 Παιδικές Στέγες των Υπηρεσιών, στο τέλος του 2003, ήταν τοποθετημένα συνολικά 73 παιδιά, δηλαδή 45 παιδιά υπό νομική φροντίδα της Διευθύντριας Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας ενώ σε 28 προσφερόταν ημερήσια φροντίδα.

Στους 2 Εφηβικούς Ξενώνες (Λευκωσίας και Λάρνακας) ήταν τοποθετημένοι, την 31.12.2003, 13 έφηβοι, 11 ήταν κάτω από τη νομική φροντίδα της Διευθύντριας Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας και 2 υπό Διημερεύουσα.

Στον Ξενώνα Νεανίδων ήταν τοποθετημένες την 31.12.2002, 8 έφηβες, οι οποίες ήταν κάτω από τη Νομική Φροντίδα της Διευθύντριας Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας. Εκτός από τις 8 Νεάνιδες φιλοξενήθηκαν άλλες 6 περιπτώσεις για μικρότερα χρονικά διαστήματα.

Η Στέγη «Νέα Ελεούσα» συνέχισε την παροχή φροντίδας σε άτομα με σοβαρή νοητική υστέρηση. Στις 31.12.2003 φροντίζονταν 33 άτομα, από τα οποία 4 παιδιά και 29 ενήλικες. Επιπρόσθετα, παρεχόταν μόνο ημερήσια φροντίδα σε 1 παιδί και 1 ενήλικα.

2.7 Νέες Μορφές Φροντίδας

Με βάση τις σύγχρονες αντιλήψεις για την αποϊδρυματοποίηση ατόμων με ειδικές ανάγκες και στα πλαίσια της αποϊδρυματοποίησης των ενοίκων της Στέγης για άτομα με σοβαρή νοητική υστέρηση «Νέα Ελεούσα», έχουν δημιουργηθεί μέχρι σήμερα και λειτουργούν με επιτυχία 4 Σπίτια στην Κοινότητα, στην επαρχία Λευκωσίας. Στο κάθε Σπίτι φροντίζονται 5 ενήλικα άτομα, τα οποία μετακινήθηκαν από τη Στέγη «Νέα Ελεούσα».

Στον Προϋπολογισμό Ανάπτυξης του 2004 έχει εγκριθεί η δημιουργία τριών Νέων Σπιτιών στην Κοινότητα, εκ των οποίων το ένα θα λειτουργήσει στην Επαρχία Λεμεσού, και τα άλλα 2 στην Επαρχία Λευκωσίας.

3. ΥΙΟΘΕΣΙΕΣ

Με βάση το νέο περί Υιοθεσίας Νόμο Ν.19(1)/95, που τέθηκε σε ισχύ την 17.3.95 με παράλληλη κατάργηση του περί Υιοθεσίας Νόμου, Κεφ. 274, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας έχουν κυρίως την ευθύνη:

- ετοιμασίας αιτιολογημένης έκθεσης όσον αφορά την καταλληλότητα προσώπων που επιθυμούν να υιοθετήσουν και δεν έχουν εξεύρει το προς υιοθεσία πρόσωπο, αλλά και προτεινόμενων επιμελητών, δηλαδή προσώπων που επιθυμούν να υιοθετήσουν συγκεκριμένο παιδί.
- διαφύλαξης των συμφερόντων γενικώς και ενώπιον του Δικαστηρίου των υπό υιοθεσία ανηλίκων ως διορισμένοι από το Δικαστήριο προσωρινοί κηδεμόνες και ετοιμασίας σχετικής έκθεσης προς το Δικαστήριο.

Κατά το 2003 συμπληρώθηκαν στο Δικαστήριο και εκδόθηκαν 40 διατάγματα υιοθεσίας, δηλαδή σημειώθηκε μείωση, λαμβάνοντας υπόψη τον αριθμό του προηγούμενου χρόνου που ήταν 48. Παρατηρείται αύξηση στον αριθμό των νέων αιτήσεων για υιοθεσία σε 70. Αυτές αφορούν κυρίως την υιοθεσία των φυσικών παιδιών αλλοδαπών γυναικών που τέλεσαν γάμο με Κύπριους.

Όπως φαίνεται στον **Πίνακα 7** κατά τη διάρκεια του 2003 συνεχίστηκε η εξέταση αιτήσεων από ζευγάρια για μελέτη της καταλληλότητας τους να υιοθετήσουν και υποβλήθηκαν αιτήσεις από 83 νέα ζευγάρια οι οποίες προστέθηκαν στις 143 περιπτώσεις που εκκρεμούσαν από τον προηγούμενο χρόνο. Από το συνολικό αριθμό των 226, συμπληρώθηκαν το 2003 45 μελέτες και έληξαν διαφορετικά 19. Οι υπόλοιπες 162 εκκρεμούν. Παράλληλα υπήρχαν για μελέτη 52 ειδοποιήσεις για υιοθεσία από προτεινόμενους επιμελητές, 28 νέες και 24 από τον προηγούμενο χρόνο. Διεκπεραιώθηκαν οι 17, έληξαν διαφορετικά οι 7 και στο τέλος του χρόνου εκκρεμούσαν 28.

Οι Κοινωνικές Υπηρεσίες συνεχίζουν να τηρούν τις πρόνοιες της Σύμβασης για την Προστασία των Παιδιών και τη Συνεργασία αναφορικά με Διακρατικές Υιοθεσίες μεταξύ Κύπρου και άλλων χωρών. Το 2003 ολοκληρώθηκαν οι διαδικασίες για 102 υιοθεσίες, για 42 υποθέσεις στάληκαν τα έγγραφα στο εξωτερικό και αφίχθηκαν στην Κύπρο 19 παιδιά. Κατά το 2003 παρέμειναν σε ενέργεια 72 περιπτώσεις ζευγαριών και ατόμων οι οποίοι ενδιαφέρονται να υιοθετήσουν διακρατικά. Η Ρουμανία η οποία για χρόνια ήταν η κύρια χώρα καταγωγής των παιδιών που υιοθετούνταν στην Κύπρο δεν έχει προχωρήσει στην ολοκλήρωση της νέας διαδικασίας της. Προωθούνται έτσι για ολοκλήρωση όσες περιπτώσεις είχαν στείλει έγγραφα πριν την απαγόρευση της 8.10.2001. Τα πιο πάνω δεδομένα υπάρχουν στον **Πίνακα 8**.

4. Παραβατικότητα

4.1 Ετοιμασία εκθέσεων προς το Δικαστήριο

Η εγκληματικότητα και η νεανική παραβατικότητα συνέχισαν να απασχολούν τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας. Το 2003, όπως φαίνεται στον **Πίνακα 9**, παραπέμφθηκαν από το Δικαστήριο 1.575 περιπτώσεις για ετοιμασία εκθέσεων, από

τις οποίες 59 αφορούσαν ανήλικους και 1.516 ενήλικους. Από τις 59 περιπτώσεις ανηλίκων, ετοιμάστηκαν 25 και από 1.516 περιπτώσεις ενήλικων, ετοιμάστηκαν 1.235.

Οι Υπηρεσίες καταβάλλουν μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων τους σοβαρές προσπάθειες για πρόληψη της αντιμετώπισης της παραβατικής συμπεριφοράς μέσω του προγράμματος της Προληπτικής Υπηρεσίας και του προγράμματος της Κηδεμονικής Επιτήρησης Ανηλίκων και Ενηλίκων Παραβατών. Από τις 11.4.96 τέθηκε σε ισχύ ο περί Κηδεμονίας και άλλων τρόπων Μεταχείρισης Αδικοπραγούντων Νόμος του 1996 Ν. 46(1)/96 σε αντικατάσταση του περί Κηδεμονίας Αδικοπραγούντων Νόμου Κεφ. 162. Με βάση το νέο Νόμο, το Δικαστήριο μπορεί να εκδίδει διατάγματα κηδεμονίας με όρους κοινοτικής εργασίας ή διατάγματα κηδεμονίας με όρους επιμόρφωσης. Ο όρος αυτός δεν εφαρμόστηκε λόγω μη επαρκούς στελέχωσης των Υπηρεσιών.

4.2 Διαδικασία Αποποινικοποίησης

Ο θεσμός της αποποινικοποίησης της μεταχείρισης ανηλίκων παραβατών, που λειτουργεί από το 1978, έδωσε την ευκαιρία στην Υπηρεσία να επισημάνει αρκετές περιπτώσεις και να τις παρακολουθεί πάνω σε προληπτική βάση. Συνέβαλε επίσης στην αποφυγή της παρουσίασης των ανηλίκων παραβατών ενώπιον του Δικαστηρίου με όλες τις αρνητικές επιπτώσεις. Κατά το 2003 παραπέμφθηκαν στις Υπηρεσίες από την Αστυνομία 100 νέες περιπτώσεις παιδιών ηλικίας μέχρι 14 χρόνων και 254 παιδιών ηλικίας 14 – 16 χρόνων, οι οποίες προστέθηκαν στις 124 παραπομπές του 2002. Από τις 478 παραπομπές ερευνήθηκαν 379. Στις 31.12.2003 βρίσκονταν υπό έρευνα 99 περιπτώσεις ανηλίκων παραβατών. Τα στοιχεία αυτά φαίνονται στον **Πίνακα 10**.

4.3 Κηδεμονική Επίβλεψη Ανηλίκων και Ενηλίκων και Διατάγματα Επίβλεψης Ν. 95/72

Οι Υπηρεσίες συνέχισαν, στη διάρκεια του 2003 να προσφέρουν υπηρεσίες στους κηδεμονευομένους. Κατά τη διάρκεια του 2003 εκδόθηκαν 24 διατάγματα κηδεμονικής επίβλεψης για ανήλικα άτομα και 92 για ενήλικα άτομα. Εκδόθηκαν επίσης 4 διατάγματα επίβλεψης βάσει του Νόμου 95/72. Στο τέλος του 2003 βρίσκονταν υπό επίβλεψη 120 άτομα. Λεπτομέρειες φαίνονται στον **Πίνακα 11**.

Γ. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Βασική επιδίωξη της Υπηρεσίας Κοινοτικής Εργασίας στη διάρκεια του 2003 ήταν η κινητοποίηση και οργάνωση των κοινοτήτων και των πολιτών με στόχο τον εντοπισμό και αντιμετώπιση κοινωνικών αναγκών και προβλημάτων, καθώς επίσης και το συντονισμό των προγραμμάτων κοινωνικής ευημερίας.

1. Οργάνωση κοινοτήτων και πολιτών

Στη διάρκεια του 2003, 109 Τοπικά Συμβούλια / Επιτροπές Κοινοτικής Ευημερίας και 129 Εθελοντικές Οργανώσεις Κοινωνικής Πρόνοιας λειτούργησαν προγράμματα και υπηρεσίες με κύριο στόχο την κάλυψη κοινωνικών αναγκών σε

όλα τα επίπεδα. Στο επαρχιακό επίπεδο λειτούργησαν 6 Επαρχιακά Συμβούλια Ευημερίας και σε παγκύπριο επίπεδο το Παγκύπριο Συμβούλιο Ευημερίας, το οποίο είναι το Ανώτατο Συντονιστικό Σώμα της Εθελοντικής Πρωτοβουλίας στην Κύπρο.

2. Τεχνική Βοήθεια

Η τεχνική βοήθεια των Υπηρεσιών συνεχίστηκε πάνω σε συστηματική βάση και κάλυψε τα πιο πάνω 238 Συμβούλια / Επιτροπές Κοινωνικής Ευημερίας και Οργανώσεις Κοινωνικής Πρόνοιας, που λειτουργούσαν συνολικά 342 κοινοτικά προγράμματα από τα οποία εξυπηρετήθηκαν 17.599 άτομα.

3. Κρατικές Χορηγίες σε Εθελοντικούς Οργανισμούς

Στα πλαίσια του Σχεδίου Κρατικών Χορηγιών σε Εθελοντικούς Οργανισμούς, σκοπός του οποίου είναι η ενθάρρυνση και ενίσχυση της εθελοντικής πρωτοβουλίας για την προσφορά υπηρεσιών στον τομέα της Κοινωνικής Ευημερίας, παραχωρήθηκαν χορηγίες ύψους £3.900.000. Από μέρους του εθελοντικού τομέα προγραμματίστηκαν κεφαλαιουχικές επενδύσεις και τρεχούμενα έξοδα ύψους £15.247.606.

Επιχορηγήθηκαν 56 προγράμματα για παιδιά προσχολικής ηλικίας με ποσό £842.660, 73 προγράμματα για παιδιά σχολικής ηλικίας, με ποσό £554.045, 48 προγράμματα για παιδιά/άτομα με ειδικές ανάγκες, με το ποσό των £1.056.500, 112 προγράμματα για υπηρεσίες ηλικιωμένων, με το ποσό των £1.091.295 και 53 άλλα προγράμματα, με το ποσό των £355.500. Συνολικά επιχορηγήθηκαν 342 προγράμματα, από τα οποία τα 11 αφορούσαν ανεγέρσεις υποστατικών που θα στεγάσουν τα ανάλογα προγράμματα. Ανάλυση υπάρχει στους **Πίνακες 12 & 13**.

Δ. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΒΟΗΘΗΜΑΤΩΝ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΗΡΩΝ

1. Επιδόματα

Οι περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμοι και Κανονισμοί του 1991 μέχρι 2003, διασφαλίζουν το δικαίωμα για αξιοπρεπή διαβίωση για κάθε πρόσωπο που διαμένει νόμιμα στη Δημοκρατία. Στους δυσπραγούντες παρέχεται οικονομική βοήθεια και άλλες κοινωνικές υπηρεσίες για ικανοποίηση των βασικών και ειδικών αναγκών τους, όπως αυτές καθορίζονται από το Νόμο.

Η οικονομική βοήθεια παρέχεται μετά τη διεξαγωγή έρευνας για την κοινωνικο-οικονομική κατάσταση του αιτητή και με βάση σχετικές κλίμακες.

Σύμφωνα με το άρθρο 11 το Υπουργικό Συμβούλιο με Κανονισμούς αποφάσισε από 1.7.03 αύξηση του δημόσιου βοηθήματος. Από 1.7.03 το ύψος των κλιμάκων βάσει των οποίων παρέχεται δημόσιο βοήθημα, αναθεωρήθηκε ως ακολούθως:

- Για το λήπτη, (αρχηγό οικογένειας) £182,00 το μήνα
- Για κάθε εξαρτώμενο που έχει

συμπληρώσει το 14 ^ο έτος της ηλικίας του	£ 91,00 το μήνα
- Για κάθε εξαρτώμενο που δεν έχει συμπληρώσει το 14 ^ο έτος της ηλικίας του	£ 54,60 το μήνα

Κατά την 1.1.2003 όπως φαίνεται στον **Πίνακα 14** εκκρεμούσε η εξέταση 2.940 αιτήσεων για δημόσιο βοήθημα από το έτος 2002, ενώ κατά το 2003 λήφθηκαν 7.538 νέες αιτήσεις. Ερευνήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους 7.756 αιτήσεις, εγκρίθηκαν 2.792, απορρίφθηκαν 4.857 και παρέμειναν εκκρεμείς στο τέλος του χρόνου 2.722. Από τις αιτήσεις που ερευνήθηκαν, οι 107 έκλεισαν χωρίς ενέργεια (π.χ. λόγω θανάτου του αιτητή κ.ά.).

Συνολικά, οι περιπτώσεις (νοικοκυριά), εκτοπισθέντων και μη, που στο τέλος του 2003 επιδοτούνταν οικονομικά από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας ήταν 16.658 σε σύγκριση με τον προηγούμενο χρόνο που ήταν 16.417, δηλαδή υπήρξε αύξηση 1,47%. Από τις 16.658 περιπτώσεις, οι 5.724 (33,37%) ήσαν εκτοπισμένοι και οι 10.934 (65,63%) μη εκτοπισμένοι.

Τη μεγαλύτερη κατηγορία βοηθουμένων αποτελούσαν οι περιπτώσεις ασθένειας/αναπηρίας (55,2%) και ακολουθούσε η κατηγορία περιπτώσεων γήρατος (37,2%). Περισσότερες πληροφορίες και ανάλυση των πιο πάνω υπάρχουν στον **Πίνακα 15**.

2. Σχέδιο Παροχής Κοινωνικής Αρωγής για Βελτίωση των Συνθηκών Στέγασης

Το 2003, συνεχίστηκε η εφαρμογή του Σχεδίου Παροχής Κοινωνικής Αρωγής για Βελτίωση των Συνθηκών Στέγασης, του οποίου ο στόχος είναι η παροχή οικονομικής βοήθειας σε δυσπραγούσες οικογένειες για βελτίωση των συνθηκών διαβίωσής τους. Το χρόνο αυτό βοηθήθηκαν 55 περιπτώσεις και διατέθηκε συνολικά το ποσό των £300.000.

3. Φροντίδα Ηλικιωμένων και Αναπήρων

Οι ραγδαίες κοινωνικο-οικονομικές εξελίξεις, η ένταξη της γυναίκας στο εργατικό δυναμικό και η μεγάλη αύξηση του ποσοστού των ηλικιωμένων ατόμων (65+), που αποτελούν το 11,7% του πληθυσμού, δημιούργησε τα τελευταία χρόνια την ανάγκη για παροχή φροντίδας σε μεγάλο αριθμό ατόμων τρίτης ηλικίας.

Για αντιμετώπιση της ανάγκης αυτής, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας συνέχισαν να παρέχουν και κατά το 2003 υπηρεσίες τόσο ιδρυματικής όσο και κατ' οίκον φροντίδας.

Η ιδρυματική φροντίδα παρέχεται σε άτομα που χρειάζονται συνεχή και εξειδικευμένη φροντίδα την οποία δεν μπορούν να έχουν με άλλο τρόπο ή μέσω άλλων υπηρεσιών και προγραμμάτων. Στο τέλος του 2003, λειτουργούσαν 7 κρατικές Στέγες Ηλικιωμένων και Αναπήρων, οι οποίες παρείχαν φροντίδα σε 213 άτομα σε σύγκριση με 207 του προηγούμενου χρόνου. Παράλληλα, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, με βάση ειδικές πρόνοιες των περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμων, παρείχαν ιδρυματική φροντίδα σε μη Κρατικές Στέγες

Ηλικιωμένων. Στο τέλος του χρόνου, στεγάζονταν με κρατική δαπάνη σε 135 μη Κρατικές Στέγες 2.581 άτομα σε σύγκριση με 2.037 του προηγούμενου χρόνου. Από τις 135 αυτές Στέγες, 32 είναι κοινοτικές, 1 δημοτική και 102 ιδιωτικές. Λεπτομέρειες υπάρχουν στον **Πίνακας 16**.

Εκτός των πιο πάνω, με βάση το σχετικό Νόμο, εγγράφονται φροντιστές για τη φροντίδα μέχρι 5 ατόμων στο σπίτι του φροντιστή.

Για διασφάλιση ικανοποιητικών επιπέδων λειτουργίας των Στεγών Ηλικιωμένων και αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης των ηλικιωμένων και ανάπηρων, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας συνέχισαν να εφαρμόζουν τους περί Στεγών για Ηλικιωμένους και Αναπήρους Νόμους του 1991 και 1994 καθώς και τους σχετικούς Κανονισμούς για την εγγραφή και επιθεώρηση των μη κρατικών Στεγών.

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, έχοντας βασική πολιτική τους την παραμονή των ηλικιωμένων στο δικό τους περιβάλλον, όσο το δυνατό περισσότερο, συνέχισαν και κατά το 2003 να ενισχύουν τόσο την οικογένεια όσο και την κοινότητα, εξασφαλίζοντας τις υπηρεσίες φροντιστριών με αμοιβή. Κατά τη διάρκεια του 2003 έτυχαν φροντίδας 5.046 άτομα από Κρατικές ιδιωτικές και κοινοτικές κατ' οίκον φροντίστριες.

Παράλληλα, στα πλαίσια της πιο πάνω φιλοσοφίας, παρέχονταν υπηρεσίες διημερεύουσας φροντίδας σε Στέγες Ηλικιωμένων και σε κοινοτικά προγράμματα.

4. Σχέδιο Ενίσχυσης Οικογενειών για τη Φροντίδα Ηλικιωμένων ή/και Αναπήρων Μελών τους

Το Σχέδιο αυτό παρέχει στις οικογένειες επιχορήγηση μέχρι £6.000 για κτιριακές μετατροπές και προσθήκες έτσι ώστε να μπορούν να κρατήσουν κοντά τους τα ηλικιωμένα μέλη τους και να προσφέρουν σε αυτά την αναγκαία φροντίδα. Κατά το 2003 βοηθήθηκαν 29 οικογένειες με συνολικό ποσό £110.000.

5. Σχέδιο Επιχορήγησης Αυτοεργοδότησης Ηλικιωμένων

Το Σχέδιο αυτό έχει στόχο να διατηρήσει υγιείς και ενεργούς τους ηλικιωμένους, δίνοντας κίνητρα για επαναδραστηριοποίηση και συμμετοχή τους στην κοινωνία. Με τον τρόπο αυτό, περιορίζεται η αδράνεια, η ανία, η μελαγχολία και το άγχος και γενικά βελτιώνεται η ψυχολογική τους κατάσταση. Παράλληλα αναμένεται ότι το Σχέδιο αυτό θα συμβάλει στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και γενικά της ποιότητας ζωής των ηλικιωμένων.

Με το Σχέδιο Επιχορήγησης Αυτοεργοδότησης Ηλικιωμένων, επιχορηγούνται με το ποσό των £800 άτομα άνω των 63 ετών για την εξασφάλιση εξοπλισμού ή/και υλικών για ν' ασκήσουν κάποια τέχνη, βιοτεχνία κ.α. (π.χ. επιχορηγούνται για ν' ασχοληθούν με την πτηνοτροφία, τη γεωργία, την κατασκευή κεντημάτων, υφαντών, κεραμικών, τη ζωγραφική, την καλαθοπλεκτική, την κατασκευή γλυκών, ή ακόμα τη συγγραφή και έκδοση λογοτεχνικών έργων κ.ά.).

Κατά το 2003 επιχορηγήθηκαν 10 περιπτώσεις με συνολικό ποσό £6.817.

6. Σχέδιο Επιχορήγησης Διακοπών για Ηλικιωμένα και Ανάπηρα Άτομα, λήπτες Δημόσιου Βοηθήματος

Σκοπός του Σχεδίου είναι η επιχορήγηση της διαμονής και διατροφής ηλικιωμένων ατόμων (63+) και αναπήρων ληπτών Δημοσίου Βοηθήματος σε ξενοδοχεία ή άλλους χώρους εντός της Κύπρου για διακοπές.

Το ποσό επιχορήγησης διακοπών καθορίζεται στις £150 για περίοδο διακοπών 6 ημερών, σ' όλη τη διάρκεια του χρόνου.

7. Πιστοποίηση Κοινωνικο-Οικονομικής Κατάστασης

Η διερεύνηση και πιστοποίηση της οικονομικής κατάστασης των Κυπρίων φοιτητών στην Ελλάδα για σκοπούς παραχώρησης πιστοποιητικών σίτισης, συνεχίστηκε και κατά το ακαδημαϊκό έτος 2003–2004. Μέχρι την 31.12.03 λήφθηκαν 3.279 αιτήσεις, απ' αυτές εγκρίθηκαν 2.928 και απερρίφθησαν 215.

Το 2003 ετοιμάστηκαν και διαβιβάστηκαν προς άλλες Υπηρεσίες, Υπουργεία, Τμήματα και Οργανισμούς συνολικά 2.734 κοινωνικο-οικονομικές εκθέσεις. Λεπτομέρειες υπάρχουν στους **Πίνακες 17 και 18**.

Ε. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

1. Επιμόρφωση

Κατά το 2003, η Υπηρεσία συνέχισε το σχεδιασμό και τη διοργάνωση ενδοϋπηρεσιακών επιμορφωτικών προγραμμάτων, με στόχο τη συνεχή βελτίωση των επαγγελματικών δεξιοτήτων του προσωπικού. Στα πλαίσια αυτά, διεξήχθησαν 11 συνολικά ενότητες επιμορφωτικών προγραμμάτων για τις διάφορες βαθμίδες του προσωπικού, ως ακολούθως:

Για τους 22 συνολικά Λειτουργούς Ευημερίας που διορίστηκαν σε **έκτακτη βάση**, με διαφορετικές ημερομηνίες έναρξης απασχόλησης, διοργανώθηκε Εισαγωγική Εκπαίδευση σε έξι ομάδες (26-28/5/03, 18/9/03, 25/9/03, 2/10/03, 10/11/03 και 14/11/03). Για τις έξι αυτές ομάδες έκτακτων Λειτουργών, καθώς και για μία άλλη στην οποία συμμετείχαν τόσο έκτακτοι όσο και μόνιμοι Λειτουργοί (7-17/1/03), διοργανώθηκαν προγράμματα εκπαίδευσης στο μηχανογραφημένο σύστημα.

Για τους 20 Λειτουργούς Ευημερίας που διορίστηκαν σε **μόνιμη βάση** στις 16/12/02, διοργανώθηκε η Α' Φάση της Βασικής Εκπαίδευσης (6-20/6/03).

Διοργανώθηκε Σεμινάριο με θέμα «Βασική Κατάρτιση σε Θέματα **Ευρωπαϊκής Ένωσης**», σε συνεργασία με την Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης, για 22 μόνιμους Λειτουργούς Ευημερίας (2-6/6/03).

Σε θέματα Βίας στην Οικογένεια, διοργανώθηκε σειρά εκπαιδευτικών σεμιναρίων και ημερίδων, από την **υπότροφο της Επιτροπής Fulbright**, Δρ. Arlene Demirjian, που βρισκόταν στην Κύπρο για περίοδο έξι μηνών και που εξειδικεύεται σε συναφή θέματα. Οι 25 Λειτουργοί Ευημερίας που ασκούν καθήκοντα Οικογενειακού Συμβούλου, συμμετείχαν σε δύο ενημερωτικές ημερίδες, σε θέματα που άπτονται της εξειδίκευσής τους, τόσο στο θεωρητικό όσο και το πρακτικό επίπεδο. Επιπλέον, σε πέντε εκπαιδευτικές επισκέψεις της Δρ. Demirjian στα Επαρχιακά Γραφεία Ευημερίας, οι Λειτουργοί του Κλάδου για την Οικογένεια και το Παιδί ενημερώθηκαν για θέματα Βίας στην Οικογένεια (12-13/3/03, 6/5/03, 15/5/03, 22/5/03 και 26/5/03). Τέλος, διοργανώθηκε εκπαιδευτικό σεμινάριο με θέμα «Motivational Interview Training: Enhancing Change in hard-to-treat Clients», από τις υποτρόφους της Επιτροπής Fulbright, Δρ. Arlene Demirjian και Roxanne Kibben, με τη συμμετοχή 20 Λειτουργών Ευημερίας (9/6/03).

Με στόχο την ανάπτυξη των δεξιοτήτων του προσωπικού στη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών, η Υπηρεσία διοργάνωσε σειρά εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Συγκεκριμένα, 30 Λειτουργοί Ευημερίας, σε τρεις ομάδες, εκπαιδεύτηκαν στη χρήση των Ηλεκτρονικών Φύλλων Excel (4-6/2/03, 25-27/2/03 και 6/3/03), ενώ 142 Λειτουργοί Ευημερίας εκπαιδεύτηκαν στη χρήση του Επεξεργαστή Κειμένου. Η εκπαίδευση πραγματοποιήθηκε στις Επαρχίες Λευκωσίας, Λεμεσού, Πάφου και ελεύθερης Αμμοχώστου (8/9-13/10/03, 7/10-8/12/03, 21/10-17/11/03 και 6/11-4/12/03).

Επιπλέον, η Υπηρεσία ανέλαβε την εκπαίδευση 134 Λειτουργών Ευημερίας και Λειτουργών Αρχείου στα υποσυστήματα Οικογένειας και Παιδιού και Στατιστικής Ανάλυσης, σε εννιά συναντήσεις (15/4/03, 17/4/03, 22/5/03, 26/6/03, 17/9/03, 18/9/03, 19/9/03, 22/9/03 και 25/9/03). Τέλος, η Υπηρεσία διοργάνωσε εκπαίδευση για 21 Λειτουργούς Ευημερίας και Λειτουργούς Αρχείου στη χρήση του εξειδικευμένου λογισμικού για την έκδοση Πιστοποιητικών Απορίας Φοιτητών (1/7/03).

2. Εκπαίδευση στο εξωτερικό – Υποτροφίες

Στα πλαίσια των προσπαθειών των Υπηρεσιών για παροχή δυνατοτήτων στο προσωπικό να αποκτήσει εξειδικευμένες γνώσεις, παραχωρήθηκαν, κατά το 2003, υποτροφίες σε τέσσερις Λειτουργούς Ευημερίας.

Δύο υποτροφίες, διάρκειας τριών εβδομάδων, παραχωρήθηκαν από την Κυβέρνηση του Ισραήλ σε δύο Λειτουργούς των Υπηρεσιών, η μια σε θέματα Ηλικιωμένων και η άλλη σε θέματα Βίας στην Οικογένεια. Άλλοι δύο Λειτουργοί Ευημερίας πραγματοποίησαν εκπαιδευτική επίσκεψη, διάρκειας 6 εβδομάδων, στο Κέντρο Κοινωνικής Ψυχικής Υγιεινής Βύρωνα-Καισαριανής της Ψυχιατρικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Οι εργασίες του Κέντρου περιστρέφονται γύρω από τη διάγνωση σοβαρών περιστατικών παιδιών και εφήβων, τη διεπιστημονική θεραπευτική παρέμβαση στο παιδί ή/και έφηβο (ψυχοθεραπεία) και τη συμβουλευτική-υποστηρικτική των γονιών τους.

3. Βιβλιοθήκη

Το έτος 2003 αποτελεί ορόσημο για τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, αφού ολοκληρώθηκε η διαδικασία της ηλεκτρονικής εισαγωγής/καταχώρησης των βιβλίων στο Σύστημα Αυτοματισμού Βιβλιοθηκών ΑΒΕΚΤ 5.5. Σημειώνεται ότι η βιβλιοθήκη των Υπηρεσιών μας πρωτοπορεί στη χρήση του εξειδικευμένου αυτού λογισμικού.

Η βιβλιοθήκη των Υπηρεσιών αριθμεί γύρω στους 2,300 τίτλους βιβλίων, από τους οποίους σχεδόν όλοι αφορούν τον τομέα της κοινωνικής ευημερίας και πρόνοιας. Κατά το 2003, η δανειστική βιβλιοθήκη συνέχισε τη λειτουργία της και τον εμπλουτισμό της με νέα βιβλία και επαγγελματικά περιοδικά, για κάλυψη των αναγκών του προσωπικού της. Να σημειωθεί ότι σπουδαστές και ερευνητές σε συναφείς τομείς μπορούν επίσης να συμβουλευτούν το περιεχόμενό της.

4. Πρακτική Άσκηση Σπουδαστών

Κατά το 2003, η Υπηρεσία Ανάπτυξης Προσωπικού και Σχεδιασμού Προγραμμάτων διευθέτησε την τοποθέτηση 41 συνολικά σπουδαστών για πρακτική άσκηση στα κατά τόπους Επαρχιακά Γραφεία Ευημερίας και Ιδρύματα. Η αύξηση σε αριθμό τοποθετήσεων ανέρχεται στο 51.2%, σε σχέση με το 2002.

Το 46.5% των σπουδαστών τοποθετήθηκε για πρακτική άσκηση στο Επαρχιακό Γραφείο Ευημερίας Λευκωσίας, όπου 84% των σπουδαστών απορροφήθηκαν σε Ιδρύματα Παιδικής και Εφηβικής Προστασίας και οι υπόλοιποι στο Επαρχιακό Γραφείο.

Από το σύνολο των 41 τοποθετήσεων, το 44% ήταν προπτυχιακοί φοιτητές Κοινωνικής Εργασίας σε Ανώτατα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Ελλάδας, ενώ 36.5% προέρχονταν από εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Κύπρου και του εξωτερικού, με σπουδές στους κλάδους της Κοινωνιολογίας και Ψυχολογίας. Το υπόλοιπο 19.5% ήταν φοιτητές ιδιωτικών Σχολών της Κύπρου στον κλάδο της Κοινωνικής Εργασίας.

5. Μηχανογράφηση των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας

Η Υπηρεσία Ανάπτυξης Προσωπικού και Σχεδιασμού Προγραμμάτων, έχοντας εφαρμόσει με επιτυχία το υποσύστημα Δημοσίου Βοηθήματος σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής και την Εταιρεία Synchrotech, η οποία ανέλαβε την υλοποίηση του έργου, έθεσε επίσης σε εφαρμογή, εντός του 2003, τα υποσυστήματα για την Οικογένεια και το Παιδί, τη Στατιστική Ανάλυση, τον Προγραμματισμό Εργασιών και τη διαχείριση του αρχείου για το προσωπικό και της εκπαίδευσής του.

Παράλληλα, συνεχίστηκε η έκδοση των επιταγών Δημόσιου Βοηθήματος, καθώς και η παροχή λειτουργικής και τεχνικής υποστήριξης σε όλο το προσωπικό παγκύπρια, με στόχο την εύρυθμη και αποτελεσματική διαχείριση του Μηχανογραφημένου Συστήματος. Για σκοπούς αντιμετώπισης των προκλήσεων που προέκυψαν στον τομέα της εισαγωγής της νέας τεχνολογίας, διοργανώθηκε σειρά

εκπαιδευτικών προγραμμάτων για το προσωπικό των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας.

Αναλυτικά, οι σημαντικότεροι σταθμοί στην παρακολούθηση του Μηχανογραφημένου Συστήματος συνοψίζονται ως εξής:

- Τον Ιανουάριο 2003 έγινε μαζική αναθεώρηση όλων των περιπτώσεων Δημόσιου Βοηθήματος για αύξηση των Βασικών Αναγκών από £150,00 σε £175,00 μηνιαίως.
- Το Φεβρουάριο 2003 έγινε μαζική αναθεώρηση σε όλες τις περιπτώσεις Δημόσιου Βοηθήματος λόγω αυξήσεων στις συντάξεις Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
- Το Μάρτιο 2003 έγινε διορθωτική μαζική αναθεώρηση και έναρξη της μηνιαίας μαζικής αναθεώρησης στις συντάξεις Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
- Τον Απρίλιο 2003 έγινε μαζική αναθεώρηση των περιπτώσεων για παραχώρηση του Πασχαλινού επιδόματος.
- Το Μάιο 2003 έγινε μαζική αναθεώρηση για καταβολή των αναδρομικών που προέκυψαν λόγω αύξησης στα ποσά των Βασικών Αναγκών (1/7-31/12/02) και σε αυτά των Τροφείων των Στεγών Ηλικιωμένων και Αναπήρων (1/1-30/4/03), κατά 3.8%.
- Τον Ιούνιο 2003 εκδόθηκαν επιταγές για την καταβολή αναδρομικών δικαιωμάτων που λόγω τεχνικών εμποδίων δεν εκδόθηκαν τον προηγούμενο μήνα.
- Το Νοέμβριο 2003 έγινε μαζική αναθεώρηση όλων των περιπτώσεων Δημόσιου Βοηθήματος για παραχώρηση επιδόματος θέρμανσης.
- Το Δεκέμβριο 2003 έγινε μαζική αναθεώρηση όλων των περιπτώσεων Δημόσιου Βοηθήματος για παραχώρηση Χριστουγεννιάτικου επιδόματος.

6. Μελέτες που αφορούν τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας

Κατά το 2003, η Υπηρεσία Ανάπτυξης Προσωπικού και Σχεδιασμού Προγραμμάτων συνέχισε τις εργασίες για τη διεξαγωγή μελέτης με θέμα «Αξιολόγηση του Συστήματος Επιμέτρησης του Φόρτου Εργασίας και Καθορισμός Κριτηρίων Ποιότητας για τις Περιπτώσεις και τις Έρευνες που χειρίζονται οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας».

Επίσης, στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Καταπολέμησης του Κοινωνικού Αποκλεισμού και σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Κοινωνικής

Καινοτομίας, ολοκληρώθηκε η διεξαγωγή μελέτης με θέμα « Εξάρτηση Ατόμων από το Δημόσιο Βοήθημα - Η Περίπτωση της Κύπρου » και η έκδοσή της υπό μορφή βιβλίου.

7. Εισαγωγικές Εξετάσεις

Κατά την 31/1/03, η Υπηρεσία Ανάπτυξης Προσωπικού και Σχεδιασμού Προγραμμάτων διοργάνωσε γραπτές εξετάσεις στα πλαίσια της διαδικασίας πρόσληψης μόνιμων Ιδρυματικών Λειτουργών.

ΣΤ. ΕΡΓΟ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗΣ ΜΕ ΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΚΕΚΤΗΜΕΝΟ

Οι νομοθεσίες, οι πολιτικές και προγράμματα των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας είναι ευθυγραμμισμένα με το αντίστοιχο κοινοτικό κεκτημένο. Οι Υπηρεσίες βρίσκονται σε μία συνεχή διαδικασία παρακολούθησης και προσαρμογής τους με τις αποφάσεις που λαμβάνονται, σ' ευρωπαϊκό επίπεδο, στους τομείς της αρμοδιότητάς τους.

Επειδή τα θέματα κοινωνικής προστασίας και κοινωνικής ενσωμάτωσης που εμπíπτουν στην αρμοδιότητα των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, διέπονται κυρίως από πολιτικές αντί από νομοθετικά μέτρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η κυριότερη συμμετοχή των Υπηρεσιών στις διαδικασίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης βασίζεται στην ανοικτή μέθοδο συντονισμού της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής Κοινωνικής Ενσωμάτωσης. Οι Υπηρεσίες, σε συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (π.χ. κυβερνητικούς, μη κυβερνητικούς και ημικρατικούς φορείς, ακαδημαϊκά ιδρύματα κλπ) συντόνισαν και ετοίμασαν το Κοινό Μνημόνιο Κοινωνικής Ενσωμάτωσης, το οποίο αποτελεί πολιτικό έγγραφο με τις δεσμεύσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας σε θέματα κοινωνικού αποκλεισμού. Το Κοινό Μνημόνιο υπογράφηκε στις Βρυξέλλες, από την Ευρωπαϊά Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων και τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, στις 18.12.2003.

Οι Υπηρεσίες συμμετείχαν επίσης στο Κοινοτικό Πρόγραμμα Δράσης για Ενθάρρυνση της Συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών για την Καταπολέμηση του Κοινωνικού Αποκλεισμού λαμβάνοντας μέρος, μεταξύ άλλων, στις συνεδρίες της Επιτροπής του Προγράμματος Καταπολέμησης του Κοινωνικού Αποκλεισμού.

Τέλος, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας διεκπεραίωσαν τις ακόλουθες ενέργειες, κατά το 2003:

- Συμμετοχή στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση,
- Προετοιμασία για συμμετοχή της Κύπρου στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο,
- Συμμετοχή σε Ομάδα Εργασίας για εφαρμογή του ευρωπαϊκού κεκτημένου σε θέματα ελεύθερης διακίνησης Ευρωπαϊών πολιτών (π.χ. αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων) και

- Συμμετοχή σε Συνέδρια της Ευρωπαϊκής Ένωσης με θέματα της αρμοδιότητας των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας.

Z. ΠΙΝΑΚΕΣ

Οι **Πίνακες 1-18** στους οποίους γίνεται αναφορά στο Κεφάλαιο αυτό ακολουθούν: